

Australiske čete se bore v Afriki in sedaj na azijskih bojiščih. Gornja slika predstavlja oddelek Australcev v paradi.

Kdor podcenjuje nasprotnike, se nevarno igra

Povprečen Američan je bil nauenč misliti, da je ni dežele na svetu, ki nam bi kaj mogla. "Zlahka nabijemo vsakega," je značilno izgovoriti vsak deček in enako so ponavljali odraženi.

Skodljivo mnenje

Vzgajati ljudi tako, da imajo vero vase, je dobro. Ni pa pametno, ako se jim uliva samozavest na način, kot da so oni vse in drugi nici.

Napad Japonska na Zed. države je povzročil med američkim ljudstvom presenečenje, da zaradi te napačne vzgoje in v zavedljive propagande. Vsačko je bil nauenč misliti, da bo Japonska zadovoljna, ako jo "mi" pustimo v miru. Da bi ona imela kakre naklepke za napad, to se je zdelo povprečnemu človeku v Zed. državah popolnoma nevrjetno. Le kako bi se upala takšna malta država, kot so mikadovi otoki, udariti "po najbogatejši, najmočnejši deželi na svetu"!

Pdcenjevati se ne izplača

Roosevelt in člani njegovega kabineta so vedeli, da je namen Japonske zavladati ne samo nad Azijo nego nad vsem Pacifikom, in si skupno z Nemčijo deliti bogastva Južne Amerike, severno Ameriko pa potisniti po poraženju Anglike v državo tretjega reda. Morala bi se gibati po tokih osiča, hodeč noči.

Predsednik je kongresnike in senatorje urigiral, naj dovolijo sredstva za utrditev v američkih otokih na Pacifik, predlagal jih je, da se par otokov v Filipinskem področju spremeni v trdnjave, pa so mu odklonili. Sploh se je morala sedanja administracija s kongresom boriti v dokazovanju, da je nam osiče resnično nevarno.

Izolacionisti in pacifisti, ter pristaši Hitlerja pa so vpili, da je to prazen bav-bav, da nas ščitijo morja, in da ne goji proti nam zleh namenov nobena dežela razen — komunistična Rusija!

Kaj nam Japonska sploh more, so vpraševali! Mar ni ona naša najboljša odjemalka? Cemu naj se prepriamo z njo?

Mar naj tvegamo življenja naših ljudi, da varujemo interese Velike Britanije v Aziji? Ti in slični argumenti v američki javnosti so vlekti, in še celo v armadnih krogih so jim verjeli,

kot je bilo razvidno na Havajih.

Zmote so drage

Ta prerekanja in zmotna mišljenja bodo stala mnogo dežarja in veliko življenj. Ko so Američani tako sanjali in se "izolirali" s Pacificom in Atlantikom, so japonski militariсти s Hitlerjevin vzpotlibjanjem pripravili udar, ki je američkim izolacionistom zaprlo sveto, pa sedaj bodisi molče, an pa skušajo prekosti v navdušenju za obrambo one, ki so jo propagirali od kar je Hitler zaviral po Evropi.

Kakor so prej podcenjevali Hitlerja in ga označevali za blazneža, ali pa za širokoustrež, tako so skozi vsa ta leta pravili, da bi Japonska v vojni ne bila Zed. državam kos v nobenem ozi.

Danes isti izolacionisti, ki so kritizirali Rooseveltovo administracijo zaradi njenega "war-mongerstva", vpijejo nanjo, čemu dopušča, da nam Japonska

(Nadaljevanje na 5. strani)

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Manila, ki šteje nad pol milijona prebivalcev, je bila od američkega vrhovnega poveljstva proglašena za odprtoto mesto. Japonci so rekle, da to ne drži in so jo bombardirali. Kar da se kak kraj proglaši za odprtoto mesto, to pomeni, da ni vojaškega značaja. Ko so Francozi proglašili Pariz za odprtoto mesto, so Nemci to upoštevali in ga niso napadli. Jugoslovensko vojno poveljništvo je v času nemškega napada proglašilo Ljubljano, Zagreb in Beograd za odprtta mesta. Nemci so prizanesli prvima dvema, a Beograd pa do malega porušili, čeprav se ni branil. To, kar so storili Japonci z Manilo, se bo nad njimi zelo močno začelo. Zeljave niso dežela, ki bi vremala klofute ne da bi jih dvojno povrnile.

V Angliji je pet ubežnih dinastij, ki so doobile v sedanjem vojnem zavetje v nji. Namreč norveška, nizozemska, jugoslovenska, grška in albanska. Neko so kralji in prinči bili na frontah. Sedaj so čimdalji ob njih. In so med prvimi, ki se

umaknejo na varno. Nemika armada v Rusiji je sicer utrpel velike izgube, in ako bi človek sodil iz kričavih naslovov v američkem tisku, bi človek misli, da je že po nju. A nihče ne ve bolj kot rusko vrhovno poveljstvo, da je nemška armada še vedno močna sila, in da ni bežala od Moskve in Leningrada tako, kakor bi se sedilo iz oglašanja v radiu in v tisku. Zemljevid pove, da je še skoraj ves isti del Rusije, ki ga je osvojila do letošnjega decembra, v njenih pesteh.

V Indiji ima angleška vlada težkoče z gibanjem, ki deluje za osvoboditev te velike dežele. Pred par tedni je nekaj političnih jetnikov angleške oblasti izpustila, pa ni pomagalo v pomirjenju. Zadnji teden v decembra jih je arretirala nad tri sto drugih. Je res neprijetno vojevati se za svobodo in demokracijo, a ob enem tiščati deželi, kakor je Indija, siloma v podložništvu. A če bi bili Indijci bolj previdni, bi Angliji in te

druži, da bi Angliji v tej

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Winston Churchill in pomen njegovega obiska

Ko sta se Hitler in Mussolini na brennerskem prelazu prvič sešla na posvetovanje, je bila to senzacija. Kovala sta vojne naklepe in jih razpredia. Ko sta se sešla že parkrat potem, svet ni več strmel. Vedel je, kaj mu je pričakovati od takih vasovanj.

Tudi romanja pokojnega angleškega premierja Chamberlaina in načelnika francoske vlade na Bavarsko k Hitlerju so bila senzacija. Rekli so, da jim je smoter preprečiti vojno in v ta namen je bila žrtvovana Cehoslovaška.

Demokratične dežele so bile vidome neodločne v vsakem oziru. Edino američki predsednik Roosevelt si je upal ugotoviti, da nam prinaša hitlerizem svetovno pokolje in zaslužnje, ki sta vsega sveta, ako zmaga.

Anglija se je septembra 1939. vzdlic "apizanju" znašla v vojni

ni. Vlado je prevzel d'namični Winston Churchill in pridobil v njih sodelovanje angleške delavke stranke in angleških univ. V angleški vladi je delavstvo zastopano s svojimi voditelji. V tej deželi delavskoga političnega gibanja je nimamo in tako so v vladi le delavski prijatelji, ne pa predstavniki delavstva.

Ko je Churchill vlado prevzel, je vedel, da preti angleški občestvu poguba. Nič ni cibljibijal drugega svojemu ljudstvu kot solze, krvavljenje in trpljenje, hitlerizmu pa borožnje in smrt.

Anglija sama ne bi bila zmaga. Padla bi kakor so druge dežele v Evropi, ker se niso hoteli odzvati njegovemu klicu, da bi udarili vse naenkrat. Sebičnost in strah pred krivolitom so bili že s tem dejstvom zasenci.

Roosevelt je vedel, kot je veleno milijone drugih ljudi, da tako pada Anglia hitlerizmu v žrelo, bo tudi usoda Zed. držav spremenjena v hitleristični tok. Odločil se je za borbo z njim in je prepričan, da bo zmagal v nji.

Še predno je osišče uradno oznanilo, da je v vojem stanju z nami, se je Roosevelt ustal s premijerjem Velike Britanije na Atlantiku in se z njim posvetoval, kako naj zaveznikom čimboljše pomagamo, da zmagajo v vojni.

Od 7. decembra smo v nji direktno tudi mi in je v vprašanju zmagre za nas še toliko bolj varno. In v tem dramatičnem momentu je prišel v Washington Winston Churchill. Vsi sestanki Hitlerja z Mussolinijem so bili že s tem dejstvom zasenci.

Apel Rdečega križa za prispevke v vojni sklad

Ameriški Rdeči križ je razglasil kampanjo za sklad v pomoc žrtvam vojne. Namen je zbrati vanj najmanj petdeset milijonov dolarjev.

Apel v ta namen je razglasil tudi predsednik Roosevelt.

Rdeči križ mnogo pomaga v raznih katastrofah tudi v mirnem času. Sedaj pa so njegove obveznosti naravnost ogromne. Pomaga ne samo svojim ljudem, to je, Američanom, nego vsem, ki jim more biti v čem v pomoč.

Predsednikov apel je bil poslan v objavo vsem listom in glasila so ga vse radio postaje.

Ako bo vas v Chicagu to vabilo še došlo...

Chicago. — Možno je, da naravniki v Chicagu dobite to sredo Proletarca. Ako ga boeste, ne prezrite te novice. Vabi vas klub še 1 na Silvestrovo zabavo, v Lawndale Masonic Temple, 23rd St. in Millard Ave. Vstopnice v predprodaji so med člani in v Slovenskem delavskem centru po 40c, pri blagajni 50c.

Pridite in se zabavajte z namenom Odbora kluba št. 1 JSZ.

Anthony Eden v Moskvi

Dramatični obisk Winstona Churchillia v Washington je nekako zasečil prav tako dramatični obisk angleškega ministra v njenih zadetih Anthonyja Edena, ki je šel istočasno v Moskvo na posvetovanje s Stalinom.

Prav tako važno, kakor je bil razgovaranje med Churchillom in Rooseveltom v Washingtonu, je bilo posvetovanje med Edenom in Stalijonom.

Ako sploh kdo, ti širje ljude vedo, da je Nemčija velesila brez primere, da je Japonska, vrlo njeni dolgotrajni vojni s Kitajsko komaj dotaknila, in pa da tudi Italija ni še izčrpana.

Sovařniki delavstva v akciji

V zveznem kongresu in v ležiščih izrabljajo sedanje vojno stanje sovařniki unij z usiljevanjem predlogov proti njim. Delajo vtiš, kot da so same na sebi "ne-atriotične". V Angliji se delaveči čudijo nam — američkim delavcem, ker to dopuščamo.

Legar razgraja

V baltiških deželah se je razpelo to zimo pegasti legar, ki ograža tudi nemško in sovjetsko armado. Raznašajo ga uši.

Vzroki odložitve slovenskega kongresa

FRANK ZAITZ

Slovenci smo menda edini narod v tej deželi, ki je brez vskršne politične akelje, z ozirom na osvoboditev naših rokavov v Evropi.

Izvršni odsek SNPJ, ki je sklical ustavnovni sestanek za sklicanje slovenskega narodnega kongresa, ni rekel, ne predlagal, ne propagiral, da naj bo to zbor za kako "tujo državo" ali tisto vladlo.

Zal, da se namena ni pravilno razumele, in žal, da so se takoj pojavila sumnjenja, pa je bila stvar v zali ubita.

V slovenskem tisku v Ameriki je tajnik pripravljalnega odbora za sklicanje slovenskega kongresa, Ivan Molek, oznal, da je odložen. Smiti bi se imel 12. februarja. Pripravljalni odbor je bil za odložitev kongresa soglasno.

Za vzrok preklicanju je bilo navedeno, "da ameriška vlada ne vidi rada na svojih tleh političnih gibanj, ki imajo za svoj cilj osvoboditev te ali one države v nozemstvu in pri katerih sedežajo ali jih celo vodijo američki državljanji."

Res je ameriška vlada, oziroma njen department zunanjih zadev, naslovil tako željo. Namesto, da bi cepili moči, pravi Cordell Hull, naj rajše uposlimo vse svoje energije za zmago. Zed. držav.

Ni pa prepovedal gibanja za osvoboditev dežel in narodov direktno. Naj bo to briga ne-državljanov, ki se tu lahko svodno gibljejo, je rekel.

Narodnostna gibanja, osnovana na sonarodnjake v Zed. državah, se niso razpustila po omenjenem razglasu zvezne vlade, nego se skušajo le usklasiti z njenimi smotri. Cehi, Poljaki, Italijani, Nizozemci, Francozi, Norvežani itd. delujejo dalje.

Tako bi lahko deloval tudi slovenski narodni kongres, ki si ga je Ivan Molek dobro zamenil. On ni predlagal, da naj bo to akcija v službi "tuje vlade", nego AMERISKEH Slovencev v pribljujevanju Rooseveltovih "štihov svobodčin" s posebnim ozirom, da se pomaga k osvoboditvi slovenskega naroda.

Njegove utemeljitve k temu smotru so bile pribložene v vseh listih in so znane.

Njih smisel je bil: Slovenci v Ameriki — brez izjeme na politično ali versko preprizanje, si naj izberejo zastopnike, ki se naj 12. februarja snidejo skupaj in sklenejo karkoli mogoče.

Višanje cen zadele tudi Proletarca

Tiskarna nam je sporočila, da ker se je material (papir, svinec, črnilo itd.) zelo podražil, ji ne preostaja drugega kot da tudi ona dvigne cene.

Tako moramo vsak izvod, ki ga imate v rokah, plačati nekoliko več. Ta povisan izdatek moremo kriti le, ako zvišamo svoje dohodke.

Predvsem želimo VEC NOVIH naročnikov.

Vsi čitatelji Proletarca lahko pomaga k temu. Ako tisoč naročnikov dobi tisoč novih, bo to uspeh stoddostotno. In je izvedljiv, ne sanjaški.

So naročniki, ki nimajo priložnosti dobiti niti enega novega.

A je stotine drugih, ki bi lahko pridobili tega ali onega v naš krog brez težkega prigovaranja.

V tej številki je izkaz poslanih naročnin onih, ki so agitirali za Proletarca v prejšnjih štirih tednih. Samo 22 imen je v njemu.

A vendor ima Proletarec stotine iskrenih priateljev! Naj torej vsakdo izmed nas pomaga, bodisi da pridobi novega naročnika, dva ali več, ako mogče, in pa da mu zbiramo v njegov tiskovni sklad, iz katerega krije primanjkljaj.

Slo bo, težavno sicer, če nas bo malo, in lagje, če nas bo mnogo. A slo bo naprej v vsakem slučaju.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka
popoldne za priobčitev v številki tekočega tedenja.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co.,
Inc. Established 1906.Editor..... Frank Zeitz
Business Manager..... Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Ali je nemški narod s Hitlerjem, ali le njegova žrtev?

Ne samo v socialističnih krogih, nego v vseh drugih, je nastala že marsikaka polemika, da li naj velja ta vojna samo Hitlerju, ali tudi uničenju nemškega naroda.

Mnogo jih je, ki pravijo, da je nemški narod prav tako Hitlerjeva žrtev, kot na primer od Hitlerja drugi podjavljenci narodi.

To ni res.

Hitler ima zaslombo v narodu. Imel jo je, ko je prišel do oblasti in NAVDUSENJE zanj je naraščalo, čim je masa uvedla, da njen "fier" uspeva in prodira.

Res, da je bilo v Nemčiji, in v Avstriji, precej podtina gibanja, toda Hitler je dobil v njemu toliko podpornikov in spionov, da ga je v nekaj letih dočela udušil.

Komunisti ga sedaj skušajo obnoviti z vabilom, da bo Nemčija po porazu komunistična, in tisti, ki se s to resnično pravčasno spriznijo, bodo imeli prednost.

Vsek diktator sedanje dobe, ki hoče kaj pomeniti, mora imeti ZASLOMBO v narodu.

Dobil si jo je Mussolini. Vsakdo, ki je bil v Italiji, to ve. Imel jo je Lenin in ima jo Stalin.

Hitler je prišel na krmilo na demokratičen način. S pomočjo glasovnic. In ko je postal diktator, je podušil voditelja opozicije — bodisi socialiste, komuniste, liberalce, katoliške centrite itd., in nato začel navduševati mladino.

Norela je zanj. Sedaj bržkone ne več, ker so vojne parade v Berlinu ali v Monakovu čisto nekaj drugega kakor pa prevezbanje in krvava borbna na bojiščih.

V par krajih je imelo nemško ljudstvo priložnost svobodno glasovati za ali proti pripadanju pod Hitlerja. Glasovalo je za. Na primer v Porurju. Vsi nemški socialistični in komunistični voditelji so bili takrat poslanji tja, da porazijo predlog za pridruženje k tretjemu rajhu. Niso uspeli. Nemški delavci in kmetje so se v veliki večini izrekli zanj.

Urednik tega lista se je mudil na čehoslovaškem v dnevu, ko se je šlo zaradi sudetskih Nemcev.

Nikar na svetu morda niso imeli več pravic in boljše socialne zaščite kakor v Mašarykovem republike. Nemški socialisti na Češkem so storili vse v svoji moći, da bi pridobili maso Nemcev v tej republiki zoper Hitlerja. Niso uspeli. Nemci na Češkem so zahtevali "svobodo" in jo dobili. Nemški socialisti s češkimi vredpa so izgubili glave.

Ko je udrl Hitler v Avstrijo brez vsakega odpora — kajti avstrijsko socialistično delavstvo je bilo že uničeno pod klerofašizmom — so angleški propagandisti in pa nasprotniki hitlerizma pravili o silovitih poškodbah na nemških tankih, in o nešteth drugih sabotažnih dejanjih, ko je Hitlerjeva mehanizirana armada bila poslana, da okupira Dunaj.

Resnica je, da je Hitler svojo invazijo izvršil brez odpora in pa da kar je tankov obstalo ob cesti, se jim je zgordila slična nezgoda, kakor avtomobilistom na ameriških cestah. Nekaj četrti pokvari, motor ne deluje več, moraš popravljati. In popravljaš brez strahu, da preži kdo nate iz zasede.

Hitler ima zaslombo nemškega naroda. Imel jo je okrog polovico, ko je prišel na krmilo. Po uničenju opozicije je lahko trdil, da je z njim ves narod, razen Židje v Nemčiji. To je hotel dokazati svetu tudi z volitvami — s tajnimi volitvami, in so res bile tajne na svoj način.

Le malo jih je glasovalo proti.

Ko je zaplatala zastava kljukaštega križa po Avstriji, so se dvignili Nemci v Mariboru kakor iz graja in brzovljavo klicali Hitlerja, naj pride režiti tudi njih.

Enake želje so mu brzovljavo sporočali iz drugih mest Spodnje Štajerske in iz Ljubljane.

Nobene sile jim ni bilo. Imeli so več svobode kakor Nemci v Nemčiji, a vendar, klic, "nazaj v domovino" jih je mamil. In še bolj pa geslo "za večji življenjski prostor". To je pomenilo, da lahko ostanejo kjer so in zemljo in posestva drugih vzamejo zase.

Nemci niso šele pod Hitlerjem naučeni misliti, da so VZVISENO ljudstvo. Kdor je z njimi kdaj delal celo v Ameriki, ve, kako se počutijo in tej stvari.

Toda ako so Nemci s Hitlerjem — IN SO — ali naj jih uničimo kot narod? Pokoljemo, kot propagirajo žrtev Nemcev na Poljskem, v Franciji in drugod?

Ni bi nič dosegli s tem. Tako velikega narcda SE NE MORE ugonobiti.

Ne sme pa se mu več pustiti, da bi ruvaril in DAVIL druge ljudi.

Naj sodeluje v dobrobit vseh in polja za sodelovanje je zadost za vse.

MIRAGE

by LOW

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

(Nadaljevanje s 1. strani.)

uri rajše pomagali kot pa da ji prizadevajo težkoče. Kajti India, uko pride pod Japoncem, bo na slabšem v vsakem oziru, kot pa je sedaj pod Angliji.

Iz Švice poročajo, da Nemci, Pravilicev "učaši" in Italijani more po Jugoslaviji "komuniste" da kaj! Nikar jih ne znanja. Kar celo vas je radi tega ali onega vzroka proglašena za komunistično in potončana. Nemški narod bo prej ali sledi to krvoljčnost draga plača, a storjeni zločinov ne bo mogel nikdar popraviti.

V Parizu, ki ga vladajo Nemci, in jim omaga pri tem vladavini v Vichiju in Pierre Laval, se napadi na nemške častnike, na nemške uradnike in vojake množe načlne teme, da mora vsak tak urbar plačati z življem do sto Francozov in občine plačati milijone frankov globe. Hitlerjev "novi red" ni torej prav nič zaželen v niti eni okupirani deželi.

Jacchim von Ribbentrop, ki je Hitlerjev minister vnašnih zadev, je v intervjuju s španskimi častniki dejal, da bo Nemčija z Rusijo popolnoma opravila leta 1942, torej to pomaži. A dozajd so se Nemci s Hitlerjem na celu izkazali za zelo slabe preroki.

Angleška trdnjava Honkong ob obrežju Kitajske je padišča po devetnajstih dneh japonskega obleganja. Pred nekaj leti so angleški vojaški večaki trdili, da je nepremagljiva. Tukrat na učinkovitost letal se niso porajali. Japonci so z njimi v Hkongu uničili vodovod in trdnjava se je moral podati vidite le ljudi — ruske borce.

"Ali mar poznate zgodovino tega mesta," me je vprašal neki Rus. "To je kos ruske zgodovine in je zato žalostna. Japonci nimajo prav, ko trde, da so oni odprli Mandžurijo civilizaciji in napredku. Mi Rusi smo pri začeli graditi železnico, ki je spredelovala stepe v plodoviti polja. Nobeno ameriško mesto ni prehitelo naglice, s katero so nase železniške postaje raste v velika mesta. Mi smo zgradili Harbin. Vse, kar je danes to mesto, se mora zahvaliti Rusom. Mi smo bili njegovi župani in sodniki. Naša policija in naše čete so držale razbojnike v šabu. Ruske oklopnice so na Sungariju čuvale naše trgovske ladje, ki so nosile ruske zastave. V Rusiji je izbruhnila revolucija. Rdeče čete so potolko bele armade, drugo za drugo. Ko je bila že vse Rusija priključena sovjetski uniji, je Harbin ostal kot edino caristično mesto, ki je sprejelo vse begunce, ki so iz Sibirije prišli iskat zavetje za njegove zidove. Vzhodno-kitajska železница, glavna žila Mandžurije, je pričakovala, da nam je vse imeli se dovolj dragocenih kamnov in kožuhov na prodaj. V tistih dneh bi morali poznati Harbin. Zvečer so kočljajoči v pisanih svilenih haljah vozili princeze, generale, profesorje in najlepše ženske Rusije, najslavnnejše njene plesalke in primadone. Toda ruske čete, ki so stražile železnicu, so se začele upirati, okužene po boljševiški propagandi; nadomestiti so jih moralni kitajski vojaki. Zivelji smo brez zaščite, kakor smo bili, samo še od milosti Kitajcev. Ti so se kaj-kmalu sporazumeli z boljševiki — v našo škodo. Kitajci so priznali sovjetski Rusiji nasledstvene pravice kot lastnici vzhodno-kitajske železnicne pod pogojem, da bodo rdeči delili z njimi dobiček in upravo. Sovjetska republika se je velikoučno odpovedala pravici eksteritorialnosti in s tem prepustila Harbin kitajski upravi. Dočim boljševiki niso izgubili časa, da so pomembili pred vrata bele ruske železniške nameščence, so se Kitajci požarili, da so nas pregnali z naših mest po sodiščih, policiji in bolnišnicah. Prisili so nas celo, da smo svojo trgovske mornarice za sramotno nizko ceno prodali kitajskim trgovnikom. V vsakem dnevu se je znalo na cesti, v brezposelnosti

Bolgarija je uradno nemška zaveznica. Ves svoj teren in vsa svoja pristanica je dala na razpolago Nemčiji. Uvedla je cenzuro nemškega in italijanskega tipa in pobija "komuniste". Ves svet ve, da bolgarski narod ni v vlado, a pomagati si ne more. Nad njim so ne samo domaći žandarji nego tudi gestapo in Hitlerjeva okupacijska armada.

V Kaliforniji je bilo v patrioci manj, ali pod masko patriocične hysterije, umorjenih par Japoncev, mnogo je bilo že pretepenih in vsi so vsled tega toliko v strahu, da si ne upajo nikamor. Kalifornijski govor je proglašil izjemno stanje. Tudi v Chicagu je nekdo nekako več ruskih odvetnikov, zdravnikov, uradnikov z ravnotežji, inženirji in tajniki. Tisti, ki so še imeli kožuhi ali dragocene, so jih poprodali za vso ceno, da so zapustili to mesto, v katerem je beli človek prvi postal sužen drugobarvni.

Kako se je bilo mogoče spremeniti voditeljem Amerike First iz sovražnikov Rooseveltove vranje politike kar nagloboma v največje propagatorje za poraz osišča? Prej so vendar delovali zanjo in pravili, da nam ni v ničemer nevarno.

ga Japonca brez vzroka ustreli. To so slaba znamenja, a vojna je vojna.

Zveznički delavci so dobili zvišanje mere. Zeleneice pa zahtevajo podražitev tarifov za par odstotkov več kot pa so zvišale plače svojim delavcem. Tako gre ta stvar.

Na propagando se razumejo tudi Japonci. Mečeo letake iz aeroplánov po Filipinih in klicajo domačine v vojno za osvoboditev. Filipincem ni všeč, da so sploh pod kako drugo vlado kot svojo, a vendar vedo, da jim je ameriška več dala kot vzel. Dočim bi japonski letali niso zaledli, pač pa so izdatno učinkovale bombe.

V Italiji se procesi proti "izdajalcem" nadaljujejo. Depeša iz Berna, v Švici, datirana 14. decembra, pravi, da jih je bilo šest devet "veleizdajalcev" obsojenih v smrt, 48 pa v ječo. To za državo, ki ima 40 milijonov ljudi, sicer ni mnogo, a je vendarle precej, če pomislimo, da so prizadeti največ Tržaški in slovenskega rodu.

Važna vloga angleškega delavstva v vojni

Angleška delavska stranka ima v sedanjem vojnem ogromno vlogo in večje odgovornost. Angleški delaveci si morajo bolj in bolj pritrugavati od ust, obenem se od njih pričakuje več in več proizvodljive sile. Pa je naravnno, da se mnogi pritožujejo, a so se večinoma sprijaznili z resnico, da će Hitler zmanjšati, da zmanjšati.

Na Silvestrovo v Lawndole Masonic Temple

Slovenci v Chicagu so vabljeni, da pridejo na datum, ko izide ta list (31. dec.) v Lawndole Masonic Temple, na zavodno klubu št. 1 JSZ.

Noben narod ne more biti svoboden, ako se najprvo ne otrese vlade, ki je diktatorska in izkoričevalka svojega ljudstva.

Ali pomagate?

Zed. države so v vojni. Mnogi so že dali, in mnogi še bodo, življene v nji.

Vi lahko pomagate z govorino. Ne da jo podarite, ker vas država ne vpraša za dar, nego le, da vložite koliko morete v obrambne bonde in v obrambne znamke.

Bondi stanejo od \$18 na prej in znamke pa so od 10c. Vas to vam prinaša obresti.

Torej vsakdo, ki dela in kaj zasluži, lahko pomaga. Pomaga tako, da dobi za posojilo vladi nazaj ves denar z obrestmi vred.

Investirajte v obrambne bonde!

Tole mi ne gre v glavo?

Kako se je bilo mogoče spremeniti voditeljem Amerike First iz sovražnikov Rooseveltove vranje politike kar nagloboma v največje propagatorje za poraz osišča? Prej so vendar delovali zanjo in pravili, da nam ni v ničemer nevarno.

IGNAZIO SILONE:

FONTAMARA

ROMAN IZ FAŠISTIČNE ITALIJE

Z avtorjevjem dovoljenjem prevedel TALPA

(Nadaljevanje.)

Preden smo prišli sem, smo se sestali Luigi della Croce, Antonio Spaventa, Venerdi Santo, Gasparone, Antonio Zappa in jaz... Stojte pred vrti. Tudi v nujnem imenu ti pravim, da moramo slediti salmonskega zgleda in ne smemo zavreči nobene pomoči," je odgovoril Raffaele. Imel je že pripravljen načrt za nočni napad na okraju mesta; ta napad, naj bi se pričel s tem, da bi porušili različna impresarijeva poslopja.

"In čemu vse to?" je pripomnil Berardo.

To je bilo tako neumno, da smo se vsi začudeno spogledali.

"In čemu vse to?" je Berardo.

mirno ponovil.

"Kaj živiš na mesecu?" je Raffaele razdraženo odgovoril. "Kaj si pozabil na vse krivice, ki nim jih je impresario prizadel? Ali ne veš, da ni druga pot, da dosežemo našo pravico?" Ali ne veš, da bomo imeli pozimi namesto kruha kamejne?"

Berardo ga je pustil govoriti. Nato je vprašal Baldissero nje manj mirno in dozdejno nedolžno:

"Čemu se obrača donna Zizzola na san Antonijaš če sovraži impresarija? Kaj ta ženska zola na san Antonija, če sovražio čuti z donna Zizzolo, čemu se potem obrača na Fontamarezi? Kaj nima ta nobenih angelov v pomoč?"

Govoreč z istim glasom se je obrnil nato na Scarpone:

"Če boš impresariju požgal tovarne, kaj meniš, da bomo pozimi živelci od pepela? Ali veruješ, da bodo imeli Fontamarezi kaj od tega, če postanejo delave cementne tovarne, opekarne in usnjarske brezposelniki?"

Končno je zpremenil glas in odkrito povedal svoje mnenje:

"Vse to me prav nič ne briže. Naš položaj je res strašen. Vsak se mora ukvarjati s svojimi zadavami. Preje sem se brimati za preveč reči, ki me niso nič brigale. In sedaj s tridesetimi leti nimam nič drugega kakor slamenja, na kateri spin..."

Danes nisem več mlad in imam dovolj opravka s svojimi stvarmi. Zato me pustite na miru!"

"Mi ti ne kalimo miru. Impresario nam ne da miru," ga je vsekral Scarpone.

"Dobro si povedal!" ga je pojavil Baldissera. "Nihče ni bil bolj vnet za mir in red kakor jaz. Toda sedaj ni ne reda ne miru, ne vlade in ne pravice, ne postave... Sedaj ni čas, da bi človek mislil nase..."

Vsek je poizkušal spati ali pa se je vsaj delal tako. Toda nikomur se ni posrečilo. Tako so bili vsi trije še budni, ko jekoli dveh nenašoma zazovnili cerkveni zvon. Prvi in drugi udarec sta bila močna in razločna, naslednji pa so bili kakor odmev prvega.

"Si slišal?" me je preplašeno vprašala žena.

"Najbrže bo Madonna," sem odgovoril. "Sedaj pa spimo."

Vključ temu smo vsi trije s pridržano sapo poslušali, toda nisem nismo slišali.

Prteklo je okrog pol ure, ko smo vnoči zaslišali dva ali tri

udarce, ki so bili slabotnejši od prvih.

"Si slišal?" je vnoči s strahom vprašala žena.

"Najbrže bo veter," sem odgovoril. "Sedaj pa zaspimo."

Toda zrak je bil tih in veter ni mogel biti. Še nikoli ni pri nas gorski veter povzročil zyonja.

Kmalu nato se je zvon še enkrat komaj slišno oglasil.

"Čukec bo," sem rekel, da bi sploh kaj dejal.

"Kaj čukec sploh lahko zavoni?"

"Če ni čukec, je pa kuna," sem odvrnil.

"Kako pa pride kuna v zvon?"

"Če ni kuna, je pa čarovnica," je bila moja poslednja modrost.

To noč je spalo le malo Fontamarezov. In vsi, ki radi čudnega pozvanjanja niso spali, so se najbrže menili o istem in so bržkone enako misili. Vsak pa se je hotel brigati samo za lastne zadeve in zato ni nihče vstal, da bi pogledal, kaj se dogodi v zvoniku.

Kar pa sedaj sledi, bo pripovedoval moj sin.

Delo

Ob štirih zjutraj sva Berardo in jaz zapustila Fontamaro in se napotila v okrožno mesto, da bi stopila tam na vlak v Rim.

Berardo je bil najslabše volje; niti odzdravil mi ni. Delal sem se, kakor bi tega ne opazil, da bi se že pred odhodom ne zapletel v prepri.

"Ali si ponoči slišal zvon?" sem ga vprašal. Bilo je, kakor bi govoril mutec.

Tik pri "Madonn dell' inondazione" sem vnoči poizkusil.

"Ali misliš, da v Rimu dežuje?" Toda tudi ta odgovor mi je ostal dolžan.

Stopal je s prav ogromnimi koraki in močno sem se moral potruditi, da sem ga dohitveval.

Pri vhodu v mesto sva nenašoma zaslišala, kako je zaživjgal vlak. Začela sva teči, da bi ga še ujela. Bil pa je tovorni vlak in na doseg je bilo še dovolj časa.

Bila sva že pol ure v čakalnicu, ko se je nenašoma pričašla, da je zaživjgal vlak.

Berardo se je delal, kakor bi Scarponevega prihoda sploh ne opazil. Obrnil mu je hrbet in je začel študirati neki na steni nabit plakat. Scarpone pa je stojil naravnost k njemu:

"Teofilo se je obesil."

Toda Berardo ni odvrnil oči od plakata.

"Davi ga je našel Generale Baldissera na stopnjišču v stolpu," je nadaljeval Scarpone.

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vratu je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

"Bil sem pri domu Abbacchiju," je nadaljeval Scarpone.

"Kakor bi ne zaupal Berardovi brezbržnosti. "Pravkar prihaja iz hiše dona Abbacchiju,

"je nadaljeval Scarpone.

"Krog vrata je imel privezano vrv za zvonjenje... Telo še ni bilo popolnoma mrzlo... Vso noč se je moral gugati na vrv za zvonjenje..."

Ne da bi se okrenil, je dejal Berardo: "Naj počiva v miru!"

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

Vočila so pri kraju in smo znova v vsakdanjostih. In pa v še večjih skrbeh. Spoznavamo namreč, da smo v vojni. Čutili jo bodo bolj in bolj tudi tisti, ki ne bodo na frontah. Takožavnam "pacifistom", izolacionistom in drugim takim tudi ni prijetno. Spoznali so, da se mir ne doseže z božičnimi vočili. In pa so s svojo taktiko pomagali fašizmu.

Jugoslovanski časniški urad v Washingtonu, ki posluje v poslanstvu jugoslovanske vlade, je sporočil, da je minister Franc Snoj spet v Ameriki. Piše med drugim:

Minister g. Franc Snoj se je po daljem zadružju na službenem potovanju vrnil iz Londona v New York. Za povratnik g. Snoja je bilo veliko zanimanje. G. Snoj je bil daljši čas v Londonu, sedežu Kraljeve jugoslovanske vlade. Po svoji vrnitvi v New York se je g. Snoj sestal s hrvatskim banom g. dr. Ivanom Subašičem in svojimi kolegi, člani Kraljeve jugoslovanske vlade g. Milošem Trifunovićem, ministrom prosvete in ministri g. Bogoljubom Jeftićem, dr. Božo Markovićem in Savom Kosanovićem ter Kraljevim poslanikom g. Konstantinom Foticem.

Franc Snoj je močan politik, dasi je bil v starem kraju smatran le za podrejenega (Antonu Korošcu in naslednikom). Sedaj je pokazal, da zna stati trdno tudi na svojih nogah. A imel bo težkoče, ker je predstavnik stranke, ki se je le kar prehitro udinjal Vatikanu in s tem neposredno v službovanje tudi Mussolinijevemu, ne samo papeževemu Rimu.

Kraljem se dobro godi tudi v vojnem času. Na primer, albaški kralj Zog, dasi pregnanži sedaj v Angliji v večjem razkošju kakor marsik bogataški angleški lord. Do poraza Francije je veseljali v Parizu. Ima ženo, otroka in trideset služabnikov in služabnic. Denar, pravijo, da je ukraidel Mussoliniju. Podkupoval ga je (Mussolini) proti Jugoslaviji in mu "posojeval" za Albanijo, a Zog, navihen pustolovec je la denar nalagal v londonske, pariške, švicarske in newyorske banke. Kralj Karol in njegova Magda Lupescu uživata udobje v Mehiki. Tudi vsi drugi ekskralji žive v brezkrnosti. Mlad jugoslovanski kralj Peter II. počaja v univerzu, kadar pa utegne, gre na počitek k svoji materi kraljici Mariji, ki domuje blizu Londona. Pokojni Aleksander je poskrbel, da jim ne bo sile, dokler bo stari denar kaj veljal. Se celo "izdajalski" knez Pavle in njegova Olga se imata dobro v angleški senci ob funtih šterlingih.

Tudi hrvatskemu "kralju" ni

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četr leta; za Chicago in Cicer \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tojnjištvo je:

2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois

Yajihov zgodovini. Naj nam bo uteka v našem trpljenju, da se z našim maledim kraljem nahajamo na potu časti, morale, pravice, resnice in svobode. Vstanimo, prosim, in zaklicimo: *Ziveli Njegovo Veličanstvo Kralj Peter II!*

Ziveli Jugoslavija! (vsi vstanejo in burno odobravajo).

Ni verjetno, ko bo vojne konci, da bodo Jugoslovani v New Yorku, ali kjerkoli drugje, vstajali se kakemu kralju v čast. Sedaj to še zmerom potemo.

Adolf Hitler je 21. decembra, dve leti nazaj, čestital k rojstnemu dnevu Josipu Stalini in želil ob enem vse dobro ljudstvu Sovjetske Unije. Josef Stalin se mu je zahvalil za vočilo. Kralj naglo se vse menjal.

Chicago Tribune je od 7. decembra dalje ultrapatriotičen list, kakor je Daily Worker od 22. junija. Slednji je do omenje nega dne vpil, "Yanks Are Not Coming". In ta ultrakomunistični list ter ultrareakcionarni Chicago Tribune sta delovala proti kakršni koli podpori zaveznikom. Citajte ta dva lista sedaj, ako se hočete čuditi.

V sedanji vojni so v nevarnosti za življenga tudi generali. Italija jih je izgubila v Afriki že sedem. Pa tudi nemških, angleških in drugih je nekaj padlo. Torej vojnih niti za one, ki so zadaj ni več varna. Bombniki druge po več sto milij na uro in sejejo smrt neglede kdo je pod njimi. Tudi na ženske, starce in otroke.

V eni prejšnjih notic v tej koloni je bila omenjena Hitlerjeva čestitka Stalini, poslana pred dvemi leti. Letos 22. decembra mu jo je prvič poslal k njegovemu 62. rojstnemu dnevu Winston Churchill. Pred avgustom leta 1939. mu je par let zaporedonta pošiljal iskrena vočila F. D. R.

"Komuniste" pobijajo že kar na děbelo vseposod. Ljudje, ki niso nikoli niti slutili, da so "komunisti", so gnani pred strate in pokončani. Gestapo jih je uspešno uničil v Nemčiji že v prvih par letih hitlerizma. Ne bo pa dosegel namena v podjarmiljenih deželah. Čimveč "komunistov" bo pokončal, več bo ljudskega srda proti njemu.

Chicago Tribune sili kongresnike in senatore, ki so bili "za vojno", da naj se sedaj, ko smo v nji, vanjo prostovoljno prijavijo. Tako seje svoje intrige dalje — sedaj pod firmo napetega patriotizma.

Slovenski župnik v Leadville (tam je še vedno nazivan za "Austrian" priest) se zanima za marsikaj. Enako mnogi drugi slovenski duhovniki. Čemu nikdar ničesar ne rečejo o duhovnikih kolegih fašističnega mišljenja med Hrvati in Slovaki? Saj o hrvatskih duhovnikih v Ameriki bi naj kaj omeniti.

Hrvatski komunisti v odsjeku 351 HBZ v Detroitu so spravili skozi resolucijo zvestobe Rooseveltu. Seveda, opozicije ni bilo nikakrsne. Toda prav ti isti komunisti so bili opozicije proti Rooseveltovi politiki vsekozi, dokler ni Nemčija udarila v Rusijo. Takrat so pošiljali brzjavke in resolucije proti njemu in bombardirali senatorje, da naj delujejo zoper Rooseveltovo-Churchillovo "imperialistično" vojno. Sedaj so zanje, dasi je prav tako "imperialistična" kakor je bila do 22. junija 1941. — A. G., Detroit.

Zupan Frank J. Lausche je eden izmed onih redkih politikov, ki v kampanjah za izvolitev v politične službe ne obljubljajo zniževati davke. Frank je volilcem celo priporočal, da naj pri okrajnih volitvah dne 23. decembra glasujejo za zvišanje davkov, ker so namenjeni bednim v pomoč. Storil je to vzhodno temu, da so tako priporočila nepopularna.

Pater Bernard Ambrozich je v katoliških listih radošno oznanil, da se je zbral za bedne duhovnike v starem kraju tu že blizu \$5.000 za svete maše. Kazimir Zakrajšek je torej v svoji

VOJNA HISTERIJA NE PRIZANAŠA

Americanci mongolskega pokolenja imajo težkoče, ker jih ljudje zamejujejo za Japone. V neki trgovini v St. Louisu so uposleni za operatorje vepenja Filipinci. Ker so slični Japoncem, so si pripeli znak, "jaz sem zvez Filipine". Največ težko zaradi orientalcev pa je v zapadnih državah, kjer so velike japonske kolonije in kjer farmerji japonskega rodu kontrolirajo velik delež pridelovanja. Sedaj imajo neprilike, ker je vsakdo rumene polti smatran za sovražnika in dežela, aki se ne izkaže, da ni. Na gornji sliki je kitajski žurnalista dežela, ki ima na sebi znak, da je kitajski poročeval. Zamenjaval so ga za Japonca.

S seje kluba št. 1 JSZ

Chicago. — Prošla seja klubu št. 1 se je vrnila dan po božičem dnevu, pa je bila udeležba dokaj slaba. A vseeno zadevna, da se je izviliblo odbor in pa da smo uredili vse potrebno za klubovo Silvestrovo zavavo za dne 31. decembra v Lawndale Masonic Temple.

Razna dela so prevzeli vse navzoči.

V odboru kluba so bili izvoljeni: Chas. Pogorelec, tajnik-blagajnik; organizatorja John Rak in Frank Bizjak; zapisnikarica Angela Zaitz.

Nadzorni odbor: Oscar Godina, Kristina Turpin in Frances Rak.

V dramski odsek sta bila izvoljena John Rak in Frank Zaitz.

V prosvetni odsek: Louis Beniger, Ivan Molek in Frank Zaitz.

Z aktivnosti med mladino ravnatelj Oscar Godina.

Knjižničar Charles Pogorelec.

Bilo je sklenjeno, da na obdenem zboru Slovenskega delavskega centra, ki bo v petek 30. januarja zastopajo člani klubu v glasovanjih brez delnic vsak po en glas. A v slučaju, da se bo glasovalo po delnicah, ako bi to kdo zahteval, pa odpade na vsakega člana toliko glasov, kolikor jih pride povprečno od klubovih delnic na število navzočih. Občni zbor SDC se prične ob 8. zvečer in za upravljanje klubu pri glasovanjih se stejejo le one, ki se oznamijo povernilnemu odboru do omenjene izdatke.

Tajnik Pogorelec je poročal, da je klubova blagajna že dokaj nizka vsled mnogih izplačil, in pa ker se večina klubovih priredb vrši v druge namene. To je, da gre prebiteit bodisi v korist Proletarca ali pa prosvetnemu zboru Sava za razne njegove izdatke.

Tej seji klubu je predsedoval John Rak.

Bilo je poročano, da bo prihodnja dramska priredba v nedeljo 15. marca v korist Proletarca, koncert Save pa v nedeljo 3. maja. Obe priredbi bo v dvorani SNPJ. Proletarčev piknik pa bo drugo nedeljo v juniju pri Keglu. — P. O.

Moon Run ostane na našem zemljevidu

Moon Run, Pa. — Klub št. 175 JSZ je zaključil svoje delo kar se leta 1941 tiče, a nadaljeval ga bo v letu 1942 po svojih najboljih močeh.

Tako je sklenil na svoji zadnji seji. Izvoljeni so v odbor vse prejšnji uradniki.

V napredovanju se ne moremo hvaliti, ker ga je res malo. To pa zato, ker nas je le malo število članov. A krivda ni naša. Vkljub temu smo si vstevi, da vršimo svojo delavsko dolžnost zase, pa tudi za one, ki jo prezirajo, oziroma se je ogibajo.

Delaveci, kot vse drugi ljudje,

so potrebni znanja, in naša naloga je, da vzgojno delo vršimo posebno sedaj, ko se ruši skoro ves svet.

Cas gre hitro naprej. Ko te vrstice, ki so bile napisane pred novim letom, zagledajo beli dan, bomo že v novem letu. Vsa vočila bodo pozabljeni in šli bomo naprej po starem. In pa z UP in BOLJSO BODOCNOST.

Mnogo ljudi je delovalo za boljšo bodočnost, in za MIR, med njimi tudi moj pokojni so-preg. V vstopom v leto 1942 bo štiri leta, od kar ga ni več med nami. A pogrešamo ga na vso moč tudi v delavskem gibanju — ne samo jaz, ki sem živel in delala z njim kjerkoli je na-ma bilo mogoče.

V spominu so mi ostale besede Charlesa Pogorelca, ki je rekel približno:

"Kadar umre en sodrug, se odpre veliko brezdro. Le z največjo težavo ga je mogoče premostiti."

In res je tako.

Naj mu bodo mojemu pokojnemu možu te vrstice v spomin.

Citateljem Proletarca pa želim čim manj težav in Proletarcu pa veliko novih naročnikov.

Jennie Jerala.

Naj omenim, da sem v Prosveti z zanimanjem čital potpis "Big" Tonyja Tomšiča in njegove soprove in pa da mi je bil všeč. Vse je lepo in natanko zabeležil. Naj mu rečem na-aho (Tonetu Tomšiču nam-reč): "Na pogled, se zdi, si ka-kor kak 'hribovki kmetavzar', a tvoj opis pa te izda za razumika. Imas dober spomin in dobro glavo. Torej tebi, in ženi se posebno — srečno v nove dni. In vsem drugim.

Anton Jankovich.

LISTNICA UREDNIŠTVA

V praznikih (božičnih in noveletnih) ni šlo pri nas vse tako gladko kakor bi želeli. Dela v uradu je ob takih dnevih več, pošta je počasnejša in tudi pri drugih, s katerimi imamo glede lista opraviti, ne gre tako naglo kakor izven sezone.

Vseeno, odgovarjali smo na pisma, čim smo jih prejeli, ne-nujna pa odložili.

Lis je vedno izšel ob času, dali pa je tudi pošta zmogla izvršiti svojo nalogo v teh tednih, vedo naročniki iz svojih sku-sen.

Včinoma v božičnem času pošta zastane, kar se dostavljanja tiče, kak dan ali dva. Tu n tam tudi več.

Zahvaljujemo se vsem do-pisnikom temo leta, ki so s svojimi poročili večali pestrost Proletarca, in se jim priporočamo za vodočo.

Dalje vsem onim, ki nam po-siljajo izrezke iz časopisov, ki izhajajo v njihinih krajih. Čestokrat je stvar zanimiva in jo prevedemo, v ostalih slučajih pa je informativna za nas.

In pa iskrena hvala za sezonska vočila. Vsakemu in vsem skupaj!

Naj gre tako naprej v tem letu — 1942 — pa bo dobro za naše gibanje in za Proletarca.

Japonci se bahajo

Japonski radio oznanjuje, da so njihne čete zajele že mnogo ameriških vojakov in pomorskih obiskov, dočim love ameriške oblasti le neoboroženo, mirno japonsko civilno prebivalstvo. Japonski radio je poročal tudi, kako so japonski zračni bombe rušili in začigali San Francisco. To je torej tudi "živčna" vojna.

AGITATORJI NA DELU

Vse naročnine, ki jih pošljejo stopniki in drugi agitatorji Proletarca, so itete na bazi polletnih naročnin. Namreč agitator, ki pošlje en celosten, je zabeležen v tem seznamu z vsemi polletimi.

Anton Jankovic, Cleveland, O.

Chas. Pogorelec, Chicago, Ill.

Frank Cvetan, Tire Hill, Pa.

Anton Zornik, zap. Penna

Joseph Klarich, Detroit, Mich.

John Zornik, Detroit, Mich.

Louis Borbarich, Milwaukee, Wis.

Anton Shular, Arma, Kans.

Joseph Orca, Springfield, Ill.

Frank Zaitz, Chicago, Ill.

Leo Junko, Detroit, Mich

ZVONKO A. NOVAK:

ČEZ DRN IN STRN

SLOVENCI

V.

V borbah med svobodljubnimi Kelti in Ilirci na eni strani pa lačnimi v gospodstvu željnimi Rimljani na drugi je moralno naposled priti do odločilne voje.

Ker so bili starodavni prebivalci slovenskih dežel — Ilirci in Kelti — neprestano preteča nevarnost za Italijo, so si Rimljani l. 182 pred Kr. r. zavarovali mejo na severovzhodu z močno trdnjavno Akvilejo, ki se je pologoma razvila v ceteče trgovske mesto in je bila pozneje Slovencem kulturno sledilec več kakor poldrugo tisočletje.

Akvileja je ležala tik ob morski obali ter bila zastran tega prav pripravna za trgovino ob Jadranskem morju. S severa so narodi pošljali tjakaj kože, želeno in sužnje ter za vse tisto dobivali tamkaj olje, dragocene posode, orožje in lepotičje.

Za cesarja Avgusta je to mestu štelo več kakor 130,000 ljudi in rimske pisatelji so menili, da je bilo za Rimom najodličnejše, največje in najmogočnejše mesto v Evropi. Akvileja se je posebno odlikovala po krasotih javnih in zasebnih poslopij. Imenuje se tudi Oglej.

Prek nje je ponesel l. 44. pred Kr. r. grabežljivega in zmagovalnega rimskega orla že stričnik Julija Cezara Oktavian ter vodil rimske legije ali polke zoper Japode in Latobike, se polastil gradiste ob gor-

nji Pivki, razdejal Metulum (Metle pri Ložu) ali pa Šmihel pri Hrenovicih, prodiral od tam dalje ob Krki, si podjarmil Latobike ter zavzel ob izlivu Kolpe ležeče mesto Segeste (sedanji Sisec). Njegov poveljnik Vipij se je zagnal čez Savo, Dravo in Muro nad keltiske trume ter jih porazil in razkoplil.

Vse pokrajine tja do Donave so se uklonile zmagonosnemu rimskemu orlu. Toda Noričani, Panonci in Ilirci so se spet uprili rimskemu gospodstvu l. 16. pred Kristom, a ta upor je bil zadušen v potokih človeške krvi. Zgodovina nam pripoveduje se o novih uporih svobodljubnega ljudstva v letih 6. do 10. po Kr. r., ali alpske pokrajine so potem razen vojaškega upora l. 14. ostale mirne skozi večletij in rimska trgovina pa izobrazba sta se odtele neovirano širili po slovenskih deželah. In rimske prebivalstvo se je deloma naselilo v njih.

Rimljani so razdelili novo ozemlje v več provinc ali pokrajin, ki so jih upravljali cesarjevi prokonzuli ali namestniki. Primorje z beneško ravnino je tvorilo "Venecijo in Istro". Ta pokrajina je spočetka segala do Hrušice, a pozneje pa celo do Karavank. Vzhodna Stajerska in Dolenjska sta spadali k Panoniji, ki je obsegala sedanjo Ogrsko tja do Donave. Sedanja Hrvatska med Dravo in Savo se je izza dobe cesarja Konstantina imenovala Savia, Koroška in vse druge pokrajine tja do Donave pa so tvorile province Norik (Noricum). Toda meje so se večkrat izpremenile.

Vsa mesta, ki so jih Rimljani ustanovili po tem ozemlju, so bila izprva vojaška taborišča, a so se sčasoma razvila v ceteče kralje. Imela so samoupravo, lepa javna poslopja, streljne templje. Trgovina je dala silen razmah v njihemu razvoju in prebivalstvo je v njih živelovo.

udobnosti in razkošju, česar obojega so bili navajeni Rimljani.

Tak kraj je bila tudi Emona, ki je ležala na mestu sedanja Ljubljane. Emona je bila rimska trdnjava v obliki četverokota na sedanjem "Mirju", kjer so izkopavanja spravila mnogo zanimivih starozitnosti na dan. Z Emono se je zbranjeval pri Hrušici prehod čez Alpe in Italijo, a obenem pa je bila ta trdnjava tudi močno oporišče za vojaške pohode proti severu. Trgovina jo je iz vojaškega tabernika dvignila v udobno rimske mesto. Rimski pisatelj Strabon piše o trgovskem prometu tedanega česa takole: "Okra (sedanja Hrušica nad Logatcem) je najnižja točka Julijskih Alp in čez njo gre blago na tovornih vozeh iz Akvileje (Oglej) v Navportus (Vrhniku). Pot se vleče kakih 400 stadijev na daleč. Od tu se spravi po vodi v Dočavo in podonavske pokrajine. Mimo Navporta teče namreč plovna reka, ki prihaja iz Ilirije (Ljubljana) in se izliva v Savo. Tato se po njej lahko prevaža blago v Sisek in k Panoncem." Emona je bila potem takem velikega pomena za trgovino in ohranjeni rimske kameni pričajo, da so imeli v njej zadružno bardarjev, ki so se pečali s plovbo po Ljubljanci.

V začetku petega stoletja po Kristu je Emona podlegla nazalom številnih barbarških plamen, ki so preko nje silila v solinčno Italijo.

V savinjski dolini so si Rimljani ustanovili Celejo ali Celje ter ta kraj naredili za glavno mesto njenih province. Tam, kjer stoji sedaj "Narodni dom", je bila glavna rimska utrdba. Celje se je daje vzdržalo kakor Emona. Kljubovalo je navalom Hunov, Gotov in Longobardov in še Sloveni so proti koncu šestega stoletja razdejali in učili to rimske naselbine.

Ob Dravi je bil za časa Rimljani glavni kraj mesto Ptuj, ki pa je že v kameni dobi igralo veliko vlogo. Po strinah pri Streličih, Slomih, Polenšaku, Sv. Lenartu in pri Sv. Barbari v Hafozah so se tedaj naselili ljudje ter razvili zelo živahn in delavno življenje. Kadaj je bil Ptuj ustanovljen, ni dognano. Znano pa je, da ga je rimske konzul Statilij oblegel, zavzel in deloma tudi porušil. Ko je prišel v Ptuj cesar Trajan (98-117), je dal mesto povečati z novo vojaško naselbino na prostoru sedanja Spodnjie in Gornje Hajdine. Ptuj je bil dolgo časa glavno mesto rimske province Panonije. Toda tudi on je utonil v valovih ljudskega preselejanja. V četrtem stoletju so ga deloma porušili Gotje, a docela pa ga je menda uničil hunske kralj Atila.

Moje novoletno vočilo

Danes zatone staro leto v večnosti in se umakne novem, ki se bo pisalo 1942, od kar je bil rojen ustanovitelj kriščanskih načel — Jezus Kristus.

V starem letu pa so se ameriški Slovenci tudi odločili podpirati to deželo v boju proti zavratnikom Japoncem in njihnim zaveznikom po vseh svojih močeh.

Ob takih razmerah se danes poslavljamo od starega leta ter prestopamo v novega.

Dobroga prepričan, da bodo sile, ki se borijo proti fašističnemu osiušu, zmagovalne, in z upanjem, da se bo po tisti zmagi uredila človeška družba na podlagi resničnega kriščanstva v znamenju pravega bratstva, človečnosti in pravice, želim čitateljstvu te kolone srečno Novo leto.

"Proletar" ne bi mogel izhajati brez podpor. Ker so mu potrebne, upotrebiti priložnosti za zbiranje prispevkov v njezini tiskovni sklad.

ALI SO TO SLOVENSKI FANTJE?

Inter-Allied Information Service v New Yorku je nedavno raspoložila sliko s pojasnilom, da so to fantje Srbi, Hrvati in Slovenci, ki so bili učenci Hitlerja in Mussolini in se javili za službovaje pri angleškem armadnem poveljstvu v Kairu v Egiptu. Tam je v področju Anglije tudi jugoslovanski vojaški urad. Po obravilu sodeč bi lahko skleplali, da so na gornji sliki večinoma slovenski fantje.

v moč raznih cerkevnih organizacij in posmrtno življenje, ne srečno človeštvo v grozno trpljenje sedanja svetovne katastrofe. Sedanji krščanski svet ima krščanstvo le na jeziku, a v srcu pa vse tisto, kar ga tira v pekel sedanjega ubijanja in pobiranja.

V starem letu je zasegla vojna furija domala cel svet, pa tudi naši novi domovini ni pričanesla, ker je zmagala na Japonskem tolvajsko svojat ter zavratno napadla našo deželo. In tudi po Združenih državah ameriških že točijo matere bride solze za padlimi sinovi, ki so hrabro in neustrašeno branili ameriško ozemlje v bojih z Japonci.

V savinjski dolini so si Rimljani ustanovili Celejo ali Celje ter ta kraj naredili za glavno mesto njenih province. Tam, kjer stoji sedaj "Narodni dom", je bila glavna rimska utrdba. Celje se je daje vzdržalo kakor Emona. Kljubovalo je navalom Hunov, Gotov in Longobardov in še Sloveni so proti koncu šestega stoletja razdejali in učili to rimske naselbine.

Ob Dravi je bil za časa Rimljani glavni kraj mesto Ptuj, ki pa je že v kameni dobi igralo veliko vlogo. Po strinah pri Streličih, Slomih, Polenšaku, Sv. Lenartu in pri Sv. Barbari v Hafozah so se tedaj naselili ljudje ter razvili zelo živahn in delavno življenje. Kadaj je bil Ptuj ustanovljen, ni dognano. Znano pa je, da ga je rimske konzul Statilij oblegel, zavzel in deloma tudi porušil. Ko je prišel v Ptuj cesar Trajan (98-117), je dal mesto povečati z novo vojaško naselbino na prostoru sedanja Spodnjie in Gornje Hajdine. Ptuj je bil dolgo časa glavno mesto rimske province Panonije. Toda tudi on je utonil v valovih ljudskega preselejanja. V četrtem stoletju so ga deloma porušili Gotje, a docela pa ga je menda uničil hunske kralj Atila.

V starem letu pa so se ameriški Slovenci tudi odločili podpirati to deželo v boju proti zavratnikom Japoncem in njihnim zaveznikom po vseh svojih močeh.

Ob takih razmerah se danes poslavljamo od starega leta ter prestopamo v novega.

Dobroga prepričan, da bodo sile, ki se borijo proti fašističnemu osiušu, zmagovalne, in z upanjem, da se bo po tisti zmagi uredila človeška družba na podlagi resničnega kriščanstva v znamenju pravega bratstva, človečnosti in pravice, želim čitateljstvu te kolone srečno Novo leto.

"Proletar" ne bi mogel izhajati brez podpor. Ker so mu potrebne, upotrebiti priložnosti za zbiranje prispevkov v njezini tiskovni sklad.

leta po Veterans of Foreign Wars na njihov Club House.

Slovenska naselbina je s tem izgubila svoj kulturni, društveni in družbeni center.

Prikladnih dvoran v njeni seščini ni, in tudi kar je takih, so namenjene bodisi drugim narodnostim, ali cerkvam.

Ako se namen, da postane SST Hall pravi slovenski dom poroči, da to naselbina v slovenski javnosti in za našo kulturno ter družabnost še veliko pomenila. Če pa tukajšnji rojaki odločijo, da so le tudi prispevani zanjo, potem seveda... ne bo nič.

N. N.

sti, ki so se na en ali drugi način za prieditev trudili, vsem, ki so nama osebno, pismeno in brzojavno čestitali, in vsem, ki so se prieditev udeležili, naj bo na tem mestu izražena najničnejša zahvala vsem skupaj in vsakemu posebej. Večer 29. novembra 1941 nama bo stal v trajnem spominu.

Ako nama bo kdaj mogoče način povrniti najinim mnogočtevilnom prijateljem izkazano prijaznost in naklonjenost, štela si bova to v srečo in dolžnost.

Za zdaj pa se enkrat najlepša hvala, vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

John in Agnes Jurečić.

KDOR PODCENJUJE NASPROTNIKE, SE NEVARNO IGRA

(Nadaljevanje s 1. strani.)

prizadeva izgube na morju in na suhem.

Nevaren nasprotnik

Japonska se je za udar pripravila, očemer so vedeli vladni krcgi v Washingtonu in v Londonu, toda ne javnost. Niti mnogi vojaški večaki v Angliji in v Zed. državah niso hoteli verjeti, da si bo upala napasi ti dve deželi, nego od nju le izsiljevati koncesije, ako mogče.

Nima olja, oskrbljena je le s starim ameriškim železom, in njena vojna mornarica je v primeri z ameriško in angleško vojno floto na Pacifiku ničla.

V Chicagu se je organiziral lokalni odbor, ki je dobil od glavnega odbora poslovne št. 8. Ta odbor je sklical do sedaj dve seji z namenom, da se izvili in organizira stalec odbor, toda nikdar niso bila zastopana vsa tukajšnja društva, klubov in organizacije. Vsled tega je bilo na zadnji seji sklenjeno, da se skliče v ta namen seja v torku 6. januarja 1942, in se pismeno povabi na sejo vse pričadete. Zatorej se vljudo vabite, da o tem na prihodnji seji razmotritvate in izvolite v ta namen odbor dveh ali treh zastopnikov, kateri naj se udeležijo seje v torku 6. januarja 1942 v dvorani pod slovensko cerkvijo sv. Stefana, 22. Place in Wolcott Ave. Začetek točno ob 10.00 uro. Ime in naslove zastopnikov izvolite takoj naznanti podpisemu tajnika.

Po 7. decembra vedo, da si je Japonska upala prav to, očemer so rekli, da se bo storilo. In izprevideli so tudi, da je njena mornarica in njena armada zmožna za ofenzivo. Treba bo veliko naporov in žrtv vseh vrst, predno bo prema-

ganja.

Japonci imajo mnogo aeroplakov

Američani in Angleži so misljili, da imajo Japonci sicer precej tisoč aeroplakov, a so večno le stare skaličke.

Vsi, ki so tako mislili, sedaj vedo, da so se motili.

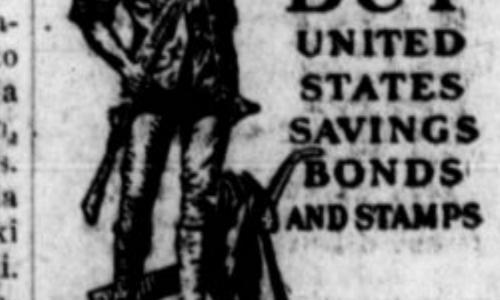
BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD

Tel. 20-361

424 Broad Street

JOHNSTOWN, PA.

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00

Ustanavlja nova društvo. Deset članov(ie) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL.

AMERICA ON GUARD!

Above is a reproduction of the Treasury Department's Defense Savings Poster, showing an exact duplication of the original "Minute Men" status by famous sculptor Chester French. Defense Bonds and Stamps, on sale at your post office, are a vital part of America's defense preparations.

Tel. Crawford 2212

At 1858 W. Cermak Rd.

4:30-6:00 p.m. Daily

Tel. Canal 1100

Wednesday and Sunday by appointment only

Residence Tel. Crawford 8440

If no answer — Call

Austin 5700

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in naj-

starejšo jugoslovansko ra-

dio uro v Chicagu od 9. do

10. ure dopoldne, postaja

WGES, 1360 kilocycles.

Vodi jo George Marchan.

Vojna zares

V Angliji je premier Churchill začeno z drugimi ministri parlament predlagal, da naj se proglaši za vse zdrave moške in ženske, prve do 50. leta v ženske do 40. leta za obvezno vojno službo, bodisi v industriji ali kjer koli.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

1942.

JANUAR.

Let Everybody Work

Because the war effort will require the utmost of efficiency, and because we want the dirty job of mass slaughter to come to a victorious conclusion as soon as possible, we call attention to England's experience in the matter of long working hours.

What England learned was that it doesn't pay to demand the utmost of workers. By trial and error the British authorities have come to the conclusion that more can be accomplished by limiting the time industrial workers serve and making provisions for a decent rest period.

Yet, with the utmost of production required for the task to which we have dedicated ourselves as a nation, some method must be devised whereby machinery, which requires no lay-offs because it has no nerves, can be made to give full-time service.

Our suggestion is that everybody should be asked to give as much productive service as is humanly possible and, at the same time, economically profitable.

We repeat—everybody.

What we have in mind is that there are still millions of Americans who are not working. Through no fault of their own they are kept on the outside of life—and so the outside of the war effort. These unemployed Americans should be given an opportunity to contribute what they have to offer; they are consumers and should also be producers.

We know why it is that the less-efficient are discarded and why they are still being rejected when they offer their services. It is because their work is less profitable in terms of dollar and cents than the work of more efficient people.

But right here we wish to demur. We say that dollars and cents should not be the determining factor. In normal peace times people should be accepted into the family of workers from human consideration. Today they should be made use of because the safety of the nation requires them and the things they might produce.

When we say that the dollars and cents angle should not be permitted to waste the services of millions of people we know that we are presenting a viewpoint that does not gibe with capitalist economics. But to us that is simply another reason why the capitalist profit system should be abandoned as quickly as possible.

We should now determine our policies and practices by the new rule of national safety, not by the outworn gauge of private profit. We have a job to do. Let's get it over with. And let everybody help to do it, even though capitalist interests must be sacrificed.—Reading Labor Advocate.

Netherlands East Indies

The very interesting spot of earth called the Netherlands East Indies, now up to its neck in war, has not been very familiar to Americans.

They have used the expression "the wild man of Borneo," without really knowing that Borneo is a large island in the Netherland East Indies.

Occasionally they have listened to an illustrated lecture telling of the peculiarities of the natives of Bali, but nine-tenths of us would not have known that Bali is one of the smaller of the islands in the Netherlands East Indies.

The many islands and parts of islands constitute a colony of Holland, otherwise called the Netherlands, and the colony is often called the Dutch East Indies. In the mixup of language, both Germans and Hollander are often called Dutch, but as relates to the Dutch East Indies, the word refers to Holland.

Talk about the tail wagging the dog! The colony has fifty times as large an area as the home country, and ten times as large a population.

The Germans captured Holland, but the government was moved to London, and as Germany did not get the colony, Holland still has most of its territory and is putting up a fine scrap, as witness the sinking of Japanese transports and the drowning of 4,000 or more of Japanese soldiers.

It wouldn't take many stunts like that to end the war so far as Japan, the so-called land of the rising sun, where the sun is going to set for the militarists one of the times, is concerned.

The Dutch seem to prefer to call the colony the Netherlands East Indies. There are a lot of the islands, most of them small, a few large. Sumatra, Java, Borneo, Celebes and New Guinea are the largest. The northern rim of Borneo is a British

New Year's Eve Dance

Given by

BRANCH NO. 1 JSF

at

Lawndale Masonic Temple

23rd and South Millard Avenue
December 31, 1941.

In the Head?

"Well, Dora, there's someone even dumber than you."

"Who is it?"

"A chap I met. He's so dumb he thinks a football coach has got fair wheels."

"Well, how many has it got?"

THE MARCH OF LABOR

"THE TRUE SECURITY IS TO BE FOUND IN SOCIAL SOLIDARITY, RATHER THAN IN ISOLATED INDIVIDUAL EFFORTS."

RAW MATERIALS

Most people expect that some sort of world organization, or semi-world organization, will be formed after the war is over, and it is understood that one of the duties of such an organization will be to see that all countries have access to raw materials.

While this is important, it nevertheless transpires that there has not been any such lack of access to raw materials as the Nazis have led the rest of the world to believe.

They constantly complained, before the war started, that the raw materials were being monopolized.

The truth is that, under peace conditions, the raw material were for sale to every nation that wanted them, and Nazi Germany was fully supplied.

Much of the raw material she had was sold to her by British and American companies.

If anyone doubts that Nazi Germany had free access to raw materials on the same condition that applied to everybody else—namely, paying the regular price for them—the statement can be proved, right up to the hilt, in one sentence: Nazi Germany build up the greatest war machine the world has ever known.

How could such a machine be built without raw materials? It could not—any schoolboy knows that. Therefore, it is certain that Nazi Germany not only got raw materials but got them in unlimited quantities.

Right up to the time when the Nazis started the war, England, France and the United States were selling raw materials to them.

This obvious fact may make the raw material question not seem quite so important, since anybody could buy the raw materials in time of peace.

Just the same, it would be well if there were some international agreement on the subject. The League of Nations might have worked out such an understanding. A new federation of nations could handle that and many other matters making for world harmony.—Milwaukee Post.

"We're With You," THE RIGHT TO BE FREE

ELLIS E. JENSEN

"Democracy doesn't work! It doesn't get things done!" Many Americans play with this idea, little realizing that the dictators want us to think these black thoughts about our own way of life. Fascism and Communism can make quick decisions, and so seem better in the eyes of some.

People are relieved of the burden of thinking and deciding. They are promised the sole security of the family pup.

Democracies have collapsed in our day, to be sure, but only because undemocratic elements of society destroyed them. They did this by sabotage from within or by lightning military attack from without. The millions in those countries who really believed in democracy were asleep at the switch. It is always true: "Eternal vigilance is the price of liberty."

Show me a man to whom freedom of conscience and liberty of movement are unimportant! Under totalitarianism only the very few at the top enjoy liberty. The rest of the people simply don't have it. What makes a person a democrat instead of a Fascist is that he desires liberty not only for himself, but for his fellowmen who also long for liberty.

Very, very few people ever had freedom for themselves unless everybody had his freedom. That's why the average man should not grow careless for a moment about his devotion to democracy.

Democracy is worth terrific sacrifices, for man's deepest longing is to be free and be equal. No brand of totalitarianism can promise these values, and so it is unable to satisfy the strongest inward desires of men's souls. If we criticize democracy constructively instead of destructively, we shall be a very wise people.

A WISECRACK

In Germany there is a current wisecrack which is cracked only after looking around to see if there are any Nazi spies listening. The wisecrack asks, "What is the difference between the sun and Adolf Hitler?" The questioner gives it up, and the wisecracker explains, "The sun goes down in the West."

This goes to show that the Germans haven't lost their sense of humor; also that a lot of them do not care for Adolf but would be glad to see his sun set in the East or anywhere else. The East seems to be the place where it is setting at present, as the wisecracker implies.—Milwaukee Post.

The right of voting for representatives is the primary right by which other rights are protected. To take away this right is to reduce a man to slavery, for slavery consists in being subject to the will of another.

Thomas Paine

Apologize to 'Billy' Mitchell

The government of the United States should officially, and in the most public and sweeping fashion, apologize to General "Billy" Mitchell. Twenty years ago he was court-martialed because he dared to say that army and navy chiefs were guilty of incompetence, criminal negligence and almost treasonable administration of the national defense.

The charge was based on the refusal of the "brass hats" to give the airplane its proper place in our military set-up.

To demonstrate that battleships could not withstand attack from the skies, Mitchell made a target of an old German battleship off the Virginia Capes and sent it to the bottom in the presence of a distinguished gathering.

But the "brass hats" were not impressed. The airplane, they admitted, had "its place," but it was not an important place.

They jeered when Mitchell said that planes would soon be built which would cover 250 miles in an hour, and they laughed when he talked about air service between California and China.

Finally, they became so impatient with the "trouble-maker" that they separated him from his job as assistant chief of the air service and assigned him to an obscure post in Texas.

Then "Billy" "blow up," and said a lot of things which he thought might arouse the country. The country was interested, but so were the "brass hats."

They draged "Billy" before a court martial, found him guilty on all counts, and although he was the best air man in America, suspended him for five years "without pay or allowances."

President Coolidge eased the sentence. He restored Billy's allowances and half his base pay. But the air man was so enraged he quit the army. Five years ago he died.

Today, in the face of the lessons of this war, everyone concedes Mitchell was right. Had the "brass hats" been wise enough to follow his advice, we would not have so many huge battleships — some costing as high as 100,000,000—but we would have fleets of airplanes capable of making quick work of the Nazis and the Japs.

It's impossible to fetch "Billy" back from the grave, but the Congress and the President might very properly unite in tribute to his vision and courage.—Labor.

BEAT HIM TO IT

Mr. Kuruss would not buy American made pajamas, but a good many thousands of us Americans beat him to the boycott, for we began to boycott Japanese-made goods right after Japan attacked China in 1937, just as we began to boycott German-made goods right after Hitler got control and commenced to persecute the unionists, the Socialists, the Jews, the Protestants and the Catholics.

We, a large number of Americans, have scanned the toys and other trinkets for a number of years, and whenever we found the words "Made in Japan" or "Made in Germany," or suspected that they were made in one or other of those two places without being so marked, we refrained from buying them.

But, of course, this did not apply to all Americans. Many continued to buy the goods of the obnoxious persecuting countries, and both of them did great deal of business in this country during the entire period.

Now, all Americans will catch up with Mr. Kuruss—also with Hitler. There will be no more buying of Japanese-made products or German-made products in this country until those two nations have been brought to their senses.

NOT EVEN PEACE

Hitlerdom, Italy and Japan walk right over anyone who gives an inch. They hate Roosevelt because he sometimes gets tough. That is the only type they fear.

It is a pity that Petain did not get tough with Hitler instead of getting tough with the French people. His so-called peace with honor is dishonor. It isn't even peace but it is a peace for human progress.

The CIO gave its answer to Hitler's world challenge at the Detroit convention. And when his Japanese allies struck the blow that brought war to the United States, the unions of the CIO and their members rose to a man, and to a woman, to make this answer one of deeds and blow for blow.

Countless members of the CIO and of CIO families are in the armed forces. And those who serve in industry ask only for the fullest opportunity to use all their brains and energies in the most efficient and maximum production of the weapons and supplies needed by the fighting men.

The CIO has long and repeatedly advanced constructive proposals for achieving all-out production for national defense, including its industry council plan and other specific proposals for major industries. It will now redouble its energies to promote and plan for ever-increasing production.

At the same time the CIO will not be lax in defending the material interests of the working people and their democratic rights. For decent wages and fair conditions are essential for industrial morale and increased production. And the voluntary effort of a free people defending its democratic rights is the best assurance that we shall out-produce the labor of Hitler.

All our brains and all our efforts must now be devoted to the main task of defeating the military machine of Hitler and his allies. That is the program of the CIO, that is the program of the American people. All-out for victory!—CIO News.

When the Shootings Stops

Some day the firing will cease. The tanks and machine guns will be at rest. The planes will be grounded. The submarines will lie at anchor. The ships will sail the seven seas without a fear. The seamen, the soldiers and the pilots will feel as if they had received a reprieve from death. The frenzied bustle of transporting men, munitions and supplies to the front will end. The feverish production of arms and munitions will slow down to a trickle.

What then?

If the victory should be won by the Nazis, the whole world would be enslaved and the new Dark Age would begin.

Assuming that the Allies will win, as we believe they will, it should be their ambition to reshape the affairs of the world in such a way that no such colossal calamity shall ever again be engendered.

For, make no mistake, it was engendered. It is not a calamity which descended upon the human race from nowhere.

To be sure, if Adolf Hitler never had risen to power, the European war would not have occurred; neither would the Japanese war, for his malign influences can easily be seen in it, too.

But it is equally true that Hitler never could have risen to power if the conditions had not been ripe for him to do so.

The sacrifices of men, money and material in the first World War were in vain because the post-war opportunity was thrown away.

The sacrifices of men, money and material in the second World War will also be in vain unless the victors and all the nations avail themselves of the post-war opportunity to make the conditions such that no more Hitlers can arise.

Milwaukee Post.

A Very Late "Discovery"

Italy's secret police has discovered a plot to kill Mussolini in 1938 and overthrow the government in 1929. If the tenses are confused, so are the charges. Among the plotters are said to be Yugoslav irredentists, "demoliberals" in government employ, Communists, and a young man whose girl had tuberculosis.

Behind the fantastic Trieste trial there is probably another story which the Italians are trying to conceal by prosecuting the "demoliberals."

Reports of genuine and current dissatisfaction with the regime have been frequent during the past few months, and the latest issue of Free World produces some stirring evidence. The editors received from an Alpine village on the Italian border a manifesto of freedom written by representatives of several anti-Fascist groups. It calls for an end of the alliance with Hitler, a separate peace with the Allied Powers, and the ousting from Italy of both Hitler and Mussolini. This document was widely circulated before the Trieste star chamber was open for business, and from all reports was warmly received.

It is more than possible that this manifesto and other evidences of discontent led Il Duce to contrive his small, self-frustrated plot to discourage future demonstrations against the regime and at the same time to make it seem that enmity to the regime ceased years ago.—Nation.

ALL-OUT FOR VICTORY THE ARMY AND PUBLIC HEALTH

From the New Republic

About a million young Americans have been rejected for the army on grounds of physical unfitness—roughly 50 per cent of those examined. General Hershey has rightly said, "We are physically in a condition of which we should nationally be ashamed," and the president has followed that up with the announcement of a plan for salvaging thousands of the rejects. Unfortunately, so far as is known, no plan has been put into effect. There ought to be an end to the delay, and the facilities of the United States Public Health Service should be enlisted.

A rehabilitation program under the direction of the efficient surgeon general's office, or at least with its co-operation, would not only restore the health of thousands of rejects but might also be a step toward that broad public-health program which is still one of the nation's main pieces of "unfinished business."

MAINTAIN 40-HOUR WEEK

There has been talk recently of lengthening the work week as a measure to speed defense production. No basis can be found for such a move at the present time.

There are still 4,500,000 unemployed. Several million more are threatened by priority unemployment, and will be leaving civilian industries to find work in defense production.

Also, some three million more persons who do not usually work for pay can be drawn into the labor market. With such a labor reserve, approaching 10,000,000, this is no time to lengthen work hours.

CONSTELL